

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI KULTURY

I ŚRODKÓW PRZEKAZU

(NR 89)

z dnia 22 listopada 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 89)

22 listopada 2017 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Babineta (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, przeprowadziła:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w 150. rocznicę urodzin Prezydenta Ignacego Mościckiego (druk nr 1953).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral, Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz, Tomasz Czech** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum i przyjęcie protokołów od 85. do 88. z posiedzeń komisji kultury wobec niewniesienia do nich zastrzeżeń.

Dzisiejszy porządek posiedzenia Komisji obejmuje punkt: pierwsze czytanie poselskiego projektu uchwały w 150. rocznicę urodzin Prezydenta Ignacego Mościckiego (druk nr 1953). Czy są uwagi do projektu porządku posiedzenia Komisji? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Przystępujemy do pierwszego czytania projektu uchwały z druku nr 1953. Proszę pana posła Roberta Kołakowskiego o uzasadnienie projektu uchwały. Proszę bardzo, panie pośle.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. W dniu 1 grudnia br. przypada 150. rocznica urodzin Ignacego Mościckiego – chemika, polityka, jak wiemy, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1926-1939, ale również międzynarodowej sławy naukowca, wynalazcy, współtwórcy polskiego przemysłu chemicznego.

Ignacy Mościcki urodził się w Mierzanowie koło Ciechanowa w rodzinie szlacheckiej o silnych tradycjach niepodległościowych. Jego dziad, ojciec i stryjowie brali udział w powstaniach narodowych, tzn. dziad brał udział w powstaniu listopadowym, natomiast ojciec i stryjowie walczyli w powstaniu styczniowym. Mościcki studiował w Rydze i tam zetknął się z ruchem socjalistycznym. Po powrocie do Polski m.in. znalazł się w grupie spiskowców – zamachowców, którzy planowali zamach na gubernatora rosyjskiego w Warszawie. Jednak doszło do dekonspiracji i musiał uciekać z kraju.

Na emigracji trafił najpierw do Anglii, później do Szwajcarii. W Szwajcarii pracował na uniwersytecie we Fryburgu. Do dziś pozostały w tym kraju jego ślady. Za zasługi dla Szwajcarii zostało mu przyznane honorowe obywatelstwo tego kraju.

Znamy prezydenta Mościckiego przede wszystkim z jego działalności politycznej. Tak jak już wspominałem, był przez dwie kadencje Prezydentem RP. Po śmierci marszałka Józefa Piłsudskiego stał się jednym z najważniejszych polityków obozu sanacyjnego i odegrał tutaj wielką rolę, szczególnie w budowie polskiego przemysłu chemicznego. Był również w swoim życiu wykładowcą i rektorem Politechniki Lwowskiej, profesorem na Politechnice Warszawskiej, był także dyrektorem kombinatu azotowego w Chorzowie i założycielem Państwowych Zakładów Azotowych w Tarnowie – Mościcach.

Był wielkim naukowcem, który był ceniony na całym świecie. Jako ciekawostkę można podać to, że współpracował bardzo blisko i pomagał Marii Skłodowskiej-Curie w jej pracach naukowych. Miał duży wpływ na to, że dostała ona Nagrodę Nobla, bo ta pomoc

była bardzo istotna. Do dzisiaj zachowały się listy pomiędzy Marią Skłodowską-Curie a prezydentem Mościckim.

Prezydent Mościcki zmarł na obczyźnie, w Szwajcarii koło Genewy w Versoix 2 października 1946 roku. W 1993 roku jego szczątki wróciły do Polski i zostały złożone, jak wiemy, w archikatedrze św. Jana w Warszawie.

Ignacy Mościcki jest postacią trochę niedocenianą – było tak zarówno za jego życia, jak i jest do dziś. O jego dorobku naukowym mało kto pamięta. Mam nadzieję, że uczczenie przez Sejm tego męża stanu i wielkiego naukowca będzie krokiem w kierunku przywrócenia należnej mu czci i sławy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Otwieram ogólną debatę o projekcie. Proszę o pytania, oczywiście jeśli są, do pana posła. Proszę bardzo. Jeśli nie ma... tak? Proszę bardzo – pani poseł Joanna Lichočka.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Od razu przepraszam za mój brak wiedzy, bo tutaj rzeczywiście byłam nieobecna myślami. Nie wypuklamy tego, że Mościcki jako inżynier i chemik przekazał wszystkie swoje patenty i wynalazki dla dobra państwa i nie czerpał z tego żadnych korzyści. To też jest jeden z wymiarów jego obywatelskiej postawy, ale także takiej postawy, która wynika z etosu polskiej inteligencji. To był jeden z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej inteligencji tego pokolenia. Przypomnę, że to jest to samo pokolenie, które wydało Piłsudskiego, Rodziewiczównę, Marię Skłodowską-Curie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo pani poseł. Myślę, że do tej kwestii można wrócić w trakcie rozpatrywania poszczególnych akapitów projektu uchwały. Proszę bardzo – czy są jeszcze pytania? Jeśli nie ma i rozumiem, że nie został zgłoszony wniosek o odrzucenie projektu, to stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Przystępujemy do rozpatrzenia projektu uchwały. Czy są uwagi do tytułu projektu uchwały? Proszę bardzo. Jeśli nie ma uwag, to rozumiem, że tytuł uchwały został przyjęty.

Przechodzimy do pierwszego akapitu projektu uchwały. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Szanowni państwo, w pierwszym akapicie mamy tylko jedną uwagę, by wyraz „roku” w całej uchwale konsekwentnie zapisywać skrótem „r.”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Myślę, że jest zgoda na ten typ zapisu konsekwentnie w całym projekcie. Dziękuję bardzo. Proszę bardzo – pani poseł Anita Czerwińska.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Ja mam uwagę co do pierwszych słów. Nie mówi się „w dniu 1 grudnia”, tylko po prostu „1 grudnia 2017 r.”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy są w tej sprawie jakieś uwagi – chociażby Biuro Legislacyjne? Nie ma, czyli rozumiem, że tutaj też jest zgoda na tę poprawkę. Pani poseł sporządzi stosowną poprawkę. Czy jeszcze tutaj? Proszę bardzo – pani przewodnicząca Iwona Śledzińska-Katarasińska.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Wydaje mi się, że tutaj mamy troszkę za dużo, bo „chemik, polityk” i „prezydent”, a więc polityk i „międzynarodowej sławy naukowiec”, „współtwórca polskiego przemysłu chemicznego”, czyli chemik. Ja po prostu darowałabym sobie tego „chemika i polityka” i napisała: „prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (...) międzynarodowej sławy naukowca” itd., czyli bez tych ogólnikowych stwierdzeń. Mówimy o konkretnej postaci i konkretnych funkcjach.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – pani poseł Anita Czerwińska. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Ja też a propos wymienienia jego funkcji. Wydaje mi się, że jednak chyba najpierw powinno się powiedzieć, że był prezydentem.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Potem może wyniknąć z tego niezręczność, bo po „prezydencie” – „chemika”, „polityka”, ale wydaje mi się, że „prezydent” powinien być wymieniony na pierwszym miejscu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, szczególnie, że „chemik” to dwuznacznie brzmi. W jakimś filmie był poszukiwany chemik, to może chemik nie musi być eksponowany. W dalszym ciągu projektu uchwały jest mowa o „przemśle chemicznym”. Dobrze. Jest jeszcze propozycja poprawki – może by to jakoś ująć w całość – żeby zrezygnować z początku: „W dniu”, a po słowach „Ignacego Mościckiego” ze słów „chemika, polityka”.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Zrezygnować, taka jest moja propozycja i dać dalsze określenia.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Przepraszam bardzo, zwłaszcza, że po „prezydenta Rzeczypospolitej” znowu jest nawiązanie do jego innej działalności: „międzynarodowej sławy naukowca i wynalazcy, współtwórcy (...) przemysłu”, więc w tym jest zawarte wszystko.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, dobrze, intencje pani poseł są zgodne. Czy jest zgoda na przyjęcie pierwszego akapitu wraz z tymi poprawkami? Nie ma sprzeciwu, czyli pierwszy akapit został przyjęty wraz z tymi poprawkami.

Przechodzimy do akapitu drugiego. Proszę bardzo o uwagi. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie mamy jedną uwagę, żeby zrezygnować z przecinka po wyrazie „Ciechanowa”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy skrót przed „Ciechanowa” jest dobrze zapisany?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tu językoznawcy nie mieli żadnych uwag. Jest tutaj kwestia braku spacji, ale to sprawa techniczna.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Kwestia przecinka jest chyba oczywista. Proszę bardzo – pani marszałek Małgorzata Kidawa-Błońska.

Poseł Małgorzata Kidawa-Błońska (PO):

Ta uchwała jest dosyć długa. Jeżeli moglibyśmy ją w jakiś sposób skrócić i chcemy koniecznie, żeby było powiedziane, gdzie się urodził, to ja bym jednak skróciła o to, że „Jego dziadek, ojciec oraz stryjowie walczyli w powstaniach narodowych”, bo to nie jest zasługa Mościckiego, nie za to go cenimy. Miał to szczęście, że urodził się w takiej rodzinie, ale to już jest za bardzo opisowe. W pierwszym zdaniu piszemy, że „w rodzinie szlacheckiej o silnych tradycjach niepodległościowych” i tutaj postawiłabym kropkę, a skreśliła fragment: „Jego dziadek, ojciec oraz stryjowie walczyli w powstaniach narodowych”, bo to jest nie jego zasługa.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo, przy czym akurat ten akapit nie jest jakiś przyciężki i długi, a myślę, że nawiązanie do tradycji powstańczych jest ciekawe.

Poseł Małgorzata Kidawa-Błońska (PO):

Ale w pierwszym zdaniu jest: „w rodzinie szlacheckiej o silnych tradycjach niepodległościowych”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Chyba, że...

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Jestem przeciwna.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

...można by to ująć w jedno zdanie? Nie wiem. Proszę bardzo – jeszcze pani poseł Joanna Lichocka.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Jestem przeciwna. Jeżeli mówimy o charakterze tej rodziny i tego etosu, to wymienienie tych członków rodziny, którzy byli zaangażowani w powstania, ilustruje to. Ja nie widzę powodu, byśmy mieli to cenzurować.

Poseł Małgorzata Kidawa-Błońska (PO):

To nie jest cenzura.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

To akurat warto podkreślać, że w jego rodzinie jego ojciec, jego dziadek i jego stryjowie walczyli w powstaniach o Polskę. Z tego wyrósł i potem to kontynuował. Był spadkobiercą tej tradycji.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Są dwa zdania w tej sprawie, ale myślę, że i poseł wnioskodawca może mógłby przedstawić opinię.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

W pełni przychylam się do opinii pani poseł Lichockiej. Poza tym, gdyby w akapicie było jedno zdanie, to byłoby to co najmniej dziwne i źle by wyglądało – jedno zdanie w akapicie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Co w tej sytuacji? Traktujemy to jako poprawkę, pani marszałek?

Poseł Małgorzata Kidawa-Błońska (PO):

Chciałabym, ale widzę, że tutaj nie ma większości i nie ma celu zmieniania tekstu pierwszego zdania, tak że wycofuję tę poprawkę.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

W takim razie zostajemy przy drobnej poprawce Biura Legislacyjnego. Rozumiem, że przyjmujemy, bo to jest tylko kwestia przecinka. Jest zgoda na przyjęcie drugiego akapitu wraz z tą minimalną poprawką Biura Legislacyjnego? Jest.

Przechodzimy do akapitu trzeciego. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie proponujemy zastąpienie wyrazu „politycznie” w pierwszym zdaniu na wyrazy „pod względem politycznym”, tak że fragment brzmiałby: „i zbliżył się pod względem politycznym do PPS”. W drugim zdaniu proponujemy wykreślenie słów: „Znajdował się m.in. w siatce” i zastąpienie tych wyrazów wyrazami: „Należał do siatki zamachowców, planujących wielki zamach na gubernatora rosyjskiego w Warszawie, jednak” – i tutaj zamiast „w wyniku” – „z powodu dekonspiracji musiał uciec z kraju”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeśli chodzi o poprawki w drugim zdaniu, to wydaje mi się, że one rzeczywiście znacznie poprawiają to zdanie stylistycznie, a nawet merytorycznie. Jeśli

chodzi o poprawkę w pierwszym zdaniu, to nie wiem, tu można mieć różne zdania. Jaka jest opinia pana posła wnioskodawcy?

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Myślę, że tutaj chyba możemy się przychylić do opinii językoznawców.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Mam jeszcze pytanie do posła wnioskodawcy. Oczywiście w młodości Ignacy Mościcki był związany z Ligą Narodową i czy określenie „z ruchami endeckimi” dobrze to oddaje? Mam wrażenie, że „ruchami endeckimi” można by opisywać późniejszy rozwój Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego, różne środowiska, różne środowiska związane właśnie z Narodową Demokracją, natomiast nie wiem, czy „ruchy endeckie” to jest dobre określenie dla Ligii Narodowej i dla „Zet”, bo on też działał w takim związku młodzieżowym „Zet”. Czy nie lepiej byłoby napisać nawet wprost, że „z Ligą Narodową”? To jest bardzo ciekawa, konspiracyjna organizacja, która była utworzona z inspiracji Zygmunta Miłkowskiego – powstańca styczniowego, potem przerobiona z Ligii Polskiej właśnie na Ligę Narodową. Może lepiej byłoby wspomnieć o Lidze Narodowej niż używać takiego enigmatycznego określenia „ruchy endeckie”. Takie jest moje pytanie.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Tak, myślę, że to jest sensowna propozycja, bo w ten sposób przypominamy też te organizacje.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Chyba jeszcze było jakieś zgłoszenie. Proszę bardzo – pani przewodnicząca Iwona Śledzińska-Katarasińska.

Posel Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Tak, miałam tu pewne wątpliwości. Znaczący tego okresu i postaci doskonale rozumie to zdanie i koleje losu Ignacego Mościckiego, natomiast wydaje mi się, że jeżeli coś jest jakimś większym skrótem, to dla mniej rozeznanych może to być niejasne. Proponowałabym dość radykalną zmianę, tzn. żeby nie opisywać po kolei, bo już widać, że mamy z tym pewien problem, tylko napisać: „W młodości Ignacy Mościcki związany z...” – jak to było?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„z Ligą Narodową”

Posel Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

„z Ligą Narodową, stopniowo radykalizował swoje poglądy. Należał do siatki zamachowców”. Jednym słowem – chodzi o tę ewolucję od Ligii Narodowej do PPS i ruchu socjalistycznego, bo nie dla każdego PPS jest synonimem radykalizacji poglądów, przynajmniej tak mi się wydaje. Tu trzeba by sięgnąć do źródeł, zobaczyć, co za czym stoi i wtedy pewnie wiedzielibyśmy, o czym mówimy. Nie wydaje mi się, by był jakikolwiek błąd w propozycji, którą tutaj daję, bo ta radykalizacja to między innymi – jak się jest w siatce zamachowców, to znaczy, że jest się chyba bardzo radykalizowanym. Ja tego bym się trzymała. Zostawiłabym Ligę, tylko bez określania tej drogi, czyli: „W młodości Ignacy Mościcki związany z Ligą Narodową stopniowo radykalizował swoje poglądy. Należał do siatki zamachowców, planujących wielki zamach na gubernatora rosyjskiego”. Taka byłaby wersja tego akapitu w moim wydaniu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo pani przewodniczącej. Jakby rozwijając ten wątek myślę, czy nie można byłoby pogodzić tego w taki sposób (na razie taka próba): „W młodości Ignacy Mościcki był związany z Ligą Narodową, następnie zbliżył się politycznie” czy „pod względem politycznym” – „do Polskiej Partii Socjalistycznej”, bo myślę, że tu nie musi być takiego powtarzania: PPS i ruchu socjalistycznego, tylko raz określić Polską Partię Socjalistyczną. Później przejść do takiego wątku, że – tylko nie wiem, jak to dobrze napisać – „radykalizował swoje poglądy, należał do siatki zamachowców”, żeby ten radykalizm faktycznie umieścić już w wątku siatki zamachowców.

Posel Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Radykalizm jest zamachem.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ponieważ pokazujemy Ligę Narodową, a później dość długo działał w Polskiej Partii Socjalistycznej, to należałoby nie pominąć PPS, a „radykalizm” rzeczywiście może związać bardziej z „siatką zamachowców”. Teraz ruch narodowy jest kojarzony z trochę inną opcją ze względu na późniejszą działalność Romana Dmowskiego, a wtedy Liga Narodowa też podejmowała akcje spiskowe, radykalne i antyrosyjskie. Może tak: „W młodości Ignacy Mościcki był związany z Ligą Narodową, następnie...”. Tu chyba byłaby potrzebna jakaś pomoc techniczna, jak to napisać – „następnie zbliżył się pod względem politycznym do Polskiej Partii Socjalistycznej a radykalizując swoje poglądy przystąpił do siatki zamachowców” itd. Może coś takiego. Czy pan poseł wnioskodawca mógłby się tutaj odnieść?

Posel Robert Kołakowski (PiS):

A może po prostu usunąć „i ruchu socjalistycznego”. Mielibyśmy: „stopniowo radykalizował swoje poglądy i zbliżył się do PPS” i już następne zdanie: „Należał do siatki”. Chodzi o to, byśmy nie zgubili PPS.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, PPS musi zostać.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Bo to jest ważne.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

PPS musi zostać, tylko chodzi mi o to, że ponieważ Liga Narodowa i PPS były radykalne, to ten radykalizm można by umieścić już bezpośrednio przy działaniach zamachowych i spiskowych, ale proszę bardzo – pan poseł Bogusław Sonik.

Posel Bogusław Sonik (PO):

Ja tylko postuluję, że może by wykreślić to zbliżenie „pod względem politycznym do PPS”, bo pod jakim innym mógł się zbliżyć do PPS? Bez „pod względem politycznym”, tylko „zbliżył się do PPS”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To słuszna uwaga. Samo przytoczenie PPS już wskazuje, o co chodzi, nie musi być tego „pod względem politycznym”. Proszę bardzo – jeszcze pan poseł Andrzej Sośnierz.

Posel Andrzej Sośnierz (PiS):

W drugim zdaniu proponuję skreślić słowo „wielki”, dlatego, że wydaje mi się, że zamach to zamach. Nie wiem, czy są małe i duże zamachy, więc...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Są udane i nieudane.

Posel Andrzej Sośnierz (PiS):

Właśnie, dlatego chyba nie trzeba dodawać przymiotnika „wielki”, tylko „zamach”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Zbliżając się do konkluzji zobaczymy, co nam z tego wychodzi: „W młodości Ignacy Mościcki był związany z Ligą Narodową, jednakże” – i tutaj ten problem radykalizacji – „jednakże stopniowo radykalizował swoje poglądy i zbliżył się do PPS”. „Zbliżył się” czy „działał w PPS”? Może tak: „W młodości Ignacy Mościcki był związany z Ligą Narodową, a następnie przystąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej” i mamy pierwsze zdanie – proste, krótkie. A może nie trzeba o tym radykalizmie, bo radykalizm jakby wynika z tego opisu, że „należał do siatki zamachowców”. Trudno być jeszcze bardziej radykalnym. Proszę bardzo – pani poseł Joanna Lichocka.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Przypomnę, że razem ze swoją żoną produkował bomby nie tylko na tego gubernatora, ale to w ogóle była podpora PPS i frakcji rewolucyjnej, jeśli chodzi o materiały wybuchowe. Również potem w Londynie był zaangażowany w podobną konspirację. On nie zerwał kontaktów z PPS. Dlatego przypuszczam, że moglibyśmy – tak jak sugeruje pan przewodniczący – odejść od sformułowania, że „stopniowo się radykalizował”. Jeśli już musimy powiedzieć o tych ruchach endeckich, to powiedzmy o Lidze, bo to rzeczywiście był epizod, wstęp, natomiast potem swoje życie polityczne, całe życie polityczne związał z Polską Partią Socjalistyczną Józefa Piłsudskiego po prostu. Nazwijmy to po imieniu. To nie była lewica byle jaka, to była ta PPS Piłsudskiego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, to była najlepsza z możliwych lewic.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dlatego nie zgadzam się na to, żeby była jako symbol radykalizmu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Pierwsze zdanie mielibyśmy proste, krótkie, jeżeli oczywiście byłaby na to zgoda: „W młodości Ignacy Mościcki był związany z Ligą Narodową, a następnie przystąpił do PPS”...

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

„a następnie całe swoje życie polityczne związał z Polską Partią Socjalistyczną”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Nie do końca, bo jako Prezydent Rzeczypospolitej już nie.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„a następnie przystąpił do PPS”. Tylko jest kwestia: skrót „PPS” czy rozwinięta cała nazwa ugrupowania? Może być w skrócie, dobrze. Upewniam się, bo Liga Narodowa mogła być „LN”, tylko prawie nikt by nie wiedział.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Dorzucamy tam środowisko Józefa Piłsudskiego, żeby to doprecyzować? Nie, nie warto?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Marszałek Piłsudski pojawia się w dalszej części uchwały, tu już nie musi. Teraz tylko pytanie o to drugie zdanie. Czy byłoby dobrze w takiej formie, właściwie takiej, jak była plus poprawka pana posła Bogusława Sonika: „Należał do siatki zamachowców, planujących zamach na gubernatora rosyjskiego”. Nie, to jest poprawka pana posła Andrzeja Sośnierzka: „Należał do siatki zamachowców, planujących zamach na gubernatora rosyjskiego w Warszawie, jednak z powodu dekonspiracji musiał uciec z kraju”, tak? Rozumiem, że w razie czego przejmujemy poprawki. Czy jest zgoda na przyjęcie trzeciego akapitu w takim brzmieniu z tymi poprawkami? Jest, dziękuję.

Przechodzimy do akapitu czwartego. Proszę bardzo – czy są uwagi do akapitu czwartego? Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie czwartym proponujemy postawienie kropki po wyrazach „karierę naukową” i tu rozpoczęcie nowego zdania, które brzmiałoby następująco: „Został wykładowcą na uniwersytecie we Fryburgu, gdzie pracował nad efektywnymi metodami wykorzystywania azotu i uzyskiwania jego pochodnych” itd. aż do końca bez zmian.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

A dlaczego zmieniliście państwo? Nie rozumiem.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Jest to propozycja językoznawców.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo Biuru Legislacyjnemu. Czy są uwagi do tych propozycji, czy w ogóle do całego brzmienia akapitu czwartego? Proszę bardzo – pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Nie widzę błędu językowego w zdaniu: „Na emigracji przebywał w Anglii, później zaś w Szwajcarii, gdzie kontynuował karierę naukową, zostając wykładowcą na uniwersytecie we Fryburgu”. Może ja już dużo zapomniałam, ale nie wydaje mi się, żeby tu był jakiś błąd językowy.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Ciągle „gdzie” i „gdzie”: „gdzie kontynuował”, „gdzie pracował”.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

To jest zupełnie inna sprawa. Na razie odnoszę się do tego, że kropka, do rozbicia jednego zdania na dwa. Wydaje mi się, że niekoniecznie jest to...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, przy czym po ewentualnej zmianie to drugie zdanie staje się jeszcze dłuższe. Z tego punktu widzenia może lepiej zostawić poprzednią wersję, bo przynajmniej o ten fragment jest wtedy krótsze drugie zdanie. Powstało strasznie potężne zdanie.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Przywróciłabym wariant z projektu pana posła.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Wydaje nam się, że motywem tej zmiany było podkreślenie tego, że na uniwersytecie we Fryburgu pracował Mościcki nad efektywnymi metodami wykorzystania azotu i powiązanie tego w jedno zdanie, ale też trudno mi...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, rozumiem, tylko że w poprzedniej wersji jest określenie „Pracował tam nad”, czyli wiadomo, że te prace prowadził we Fryburgu.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Problem jest taki, że w pierwszym zdaniu mówimy aż o 3 miejscach. Rozumiem, że chodzi o to, że byłaby wątpliwość, do czego to tam się odnosi i stąd ta propozycja językoznawców, aby ująć to w jedno zdanie. Tak jak mówię, jest to tylko uwaga językowa do państwa rozwagi.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że domyślnie to można zrozumieć, ale proszę bardzo – jeszcze pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Reasumując – moja poprawka zmierza do przywrócenia akapitu czwartego...

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Przepraszam, nie ma tutaj potrzeby przywracania, dlatego że nasz projekt jest tylko takim projektem pogładowym.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem. Przeważa opinia, żeby w tym przypadku nie wprowadzać tych poprawek, tak? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu czwartego bez poprawek? Jest zgoda.

Przechodzimy do akapitu piątego. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W akapicie piątym mamy propozycję, aby w drugim zdaniu zapisać następująco: „Obok pracy naukowej” – rezygnujemy z przecinka – „zajmował się również organizowaniem polskiego przemysłu chemicznego”. W ostatnim zdaniu mamy uwagę dotyczącą nazw fabryk. Wydaje nam się, że wówczas nie było kombinatu azotowego. Prawidłowa nazwa

tej fabryki to: „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie” i na pewno nie było Państwowych Zakładów Azotowych w Tarnowie. Właściwa nazwa tej fabryki to: „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Mościcach” – można dodać „k. Tarnowa”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dziękuję bardzo...

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Te Mościce były zawsze?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Nie, Mościce zostały nazwane na cześć Mościckiego.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Właśnie i dlatego tak mi się wydaje, że jak zostawał dyrektorem, to nie był w Mościcach.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Ale obecnie ten zakład tak się nazywa.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – jeszcze raz Biuro Legislacyjne.

Legislator Tomasz Czech:

Jeżeli można wytłumaczyć, to chronologicznie jest tak, że ta fabryka została otwarta w momencie, kiedy została założona wieś Mościce, a same Mościce zostały włączone do Tarnowa w latach 50., z tego co pamiętam z historii. W związku z tym wydaje się, że biorąc pod uwagę datę otwarcia tej fabryki prawidłowe jest to, żeby wpisać, że rzeczywiście w Mościcach nastąpiło założenie tej fabryki.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem, tak dobrze. Dziękuję. Pan poseł wnioskodawca – proszę bardzo o opinię w tej kwestii.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Myślę, że wersja zaproponowana przez Biuro Legislacyjne jest lepsza.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia akapitu piątego wraz z poprawkami Biura Legislacyjnego? Nie ma.

Przechodzimy dalej – akapit szósty. Proszę bardzo – uwagi do akapitu szóstego. Proszę bardzo – może najpierw pani poseł Joanna Lichočka, potem Biuro Legislacyjne.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Poprosiłabym o dopisanie do tego akapitu zdania dotyczącego tych patentów. Pierwsze dwa zdania tego akapitu pozostają takie, jak są i proponuję dopisać zdanie: „Prawa do swoich patentów o wielkiej wartości majątkowej przekazał nieodpłatnie odrodzonej Rzeczypospolitej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że dobre umiejscowienie tego zdania, bo w poprzednim zdaniu jest mowa o patentach.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Dokładnie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Zdanie jest krótkie, przejrzyste. Myślę, że to dobry pomysł. Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Jeżeli możemy, to prosilibyśmy o przytoczenie jeszcze raz.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

„Prawa do swoich patentów o wielkiej wartości majątkowej przekazał nieodpłatnie odrodzonej Rzeczypospolitej”. To zdanie kończyłoby akapit szósty. Byłoby po zdaniu kończącym się na słowach: „oraz dwa tytuły profesora honorowego”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy w tej sprawie są uwagi? Biuro Legislacyjne – proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Jedna uwaga dotyczy wielkiej litery na początku drugiego zdania. Rozumiem, że to miało być zdanie osobne i wyraz „był” powinien być zapisany wielką literą.

Druga uwaga dotyczy zastąpienia wyrazu „bilans” wyrazem „całokształt”: „a całokształt jego naukowych osiągnięć jest imponujący”.

Jeśli chodzi o poprawkę pani poseł, to chciałabym zapytać, czy ma być „Rzeczypospolitej” czy „Rzeczypospolitej Polskiej”?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Wydaje się, że słowo „Polska” jest dość często w tej uchwale, chociaż nie, zaraz.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Wcześniej pada słowo „odrodzonej”, tak?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Tak, „odrodzonej Rzeczypospolitej”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To już chyba nie, to już wystarczy tak. Prosimy, pani poseł, o sporządzenie poprawki na piśmie. Czy jeszcze są uwagi do tego akapitu? Jeśli nie ma, to czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z poprawką pani poseł Joanny Lichočkiej i poprawkami Biura Legislacyjnego? Nie ma, czyli jest zgoda.

Przechodzimy do akapitu następnego – to jest akapit siódmy. Czy są uwagi do akapitu siódmego? Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tym akapicie mamy uwagi do przecinków między wyrazami „mimo że”. Proponujemy skreślenie przecinka oraz skreślenie przecinków okalających wyrazy „jako prezydent”: „w czasach sanacyjnych jako prezydent stał się gwarantem stabilności państwa”. W końcu proponujemy zamianę wyrazów „w wyniku” na wyrazy: „dzięki prowadzeniu mądrej i zrównoważonej polityki”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – pan poseł wnioskodawca.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Zgadzam się na te poprawki.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Czy są jakieś inne uwagi do tego akapitu? Proszę bardzo – pani poseł Anita Czerwińska.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Mam takie wątpliwości, czy „Marszałka” nie powinno być wielką literą?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Też się nad tym zastanawiałem. Na ogół używało się wielkiej litery w słowie „marszałka” w odniesieniu do marszałka Józefa Piłsudskiego, jeżeli było tylko słowo „Marszałka” bez imienia i nazwiska. Tutaj pewnie prawidłowo językowo jest tak, jak jest zapisane w tej chwili, ale ja osobiście nie mam nic przeciwko temu, żeby było wielką literą.

Poseł Anita Czerwińska (PiS):

Tak, ja też jestem za tym, żeby użyć wielkiej litery.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ale pewnie jest to dyskusyjne językowo. Czy Biuro Legislacyjne mogłoby tutaj coś dopowiedzieć?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Językoznawcy postulują zawsze zmianę wielkiej litery na małą literę. Wydaje się, że nie ma uzasadnienia językowego, żeby było wielką literą. Wprowadzenie wielkiej litery powoduje, że chyba musimy się zastanowić nad wyrazem „prezydent” w całej uchwale, ponieważ jest pisany raz tak, raz tak i później jest wątpliwość, czy wszystkie tytuły należy pisać wielką literą czy małą.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tu rzeczywiście jest problem, bo słowo „prezydenta” mamy raz wielką, raz małą literą. To chyba należałoby ujedynolnić.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

W tej chwili nie zgłaszaliśmy tego głównie dlatego, że wielka litera w ostatnim akapicie i w tytule jest powiązana. To jest jakby powtórzenie tytułu w ostatnim akapicie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Może tak – do sprawy „prezydenta” jeszcze wrócilibyśmy, ale moglibyśmy rozwiązać problem z „marszałkiem”. Nie wiem, czy to jest dobre rozwiązanie, ale w momencie kiedy mamy zdanie „4 czerwca 1926 r. z inicjatywy marszałka Józefa Piłsudskiego”, to mogłoby być małą literą, a ponieważ potem jest mowa o obozie sanacyjnym, czyli jest kontynuacja tego wątku, to w następnym zdaniu może by wystarczyło napisać: „Mimo, że przez wiele lat pozostawał w cieniu Marszałka” i wtedy „Marszałka” wielką literą. Nie trzeba byłoby już powtarzać „Józefa Piłsudskiego”. Byłoby wiadomo, że chodzi o tego marszałka i mogłoby tak być. Proszę bardzo – pan poseł Bogusław Sonik.

Poseł Bogusław Sonik (PO):

Tu się pojawi pewna wątpliwość, bo proszę pamiętać, że mianował marszałkiem Śmigłego-Rydza, więc w cieniu którego marszałka? Czy nie pozostawał również w cieniu drugiego?

Ostatnie zdanie. Pewnie nie znajdę większości dla tego, ale nie wiem, czy to zdanie należałoby tak kończyć: „dzięki prowadzeniu mądrej i zrównoważonej polityki”. Tutaj wkraczamy w ocenę obozu sanacyjnego, Berezy Kartuskiej, procesu brzeskiego i całych debat, które niekoniecznie powinny zaistnieć przy tej uchwale.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Nie łączyłbym Berezy Kartuskiej z procesem brzeskim, to trochę inna sytuacja. Ocena Berezy Kartuskiej nie powinna być taka jak procesu brzeskiego.

Wróćmy może do pana posła wnioskodawcy, żeby jakoś odniósł się do tych wątpliwości. Czy ten ostatni fragment musi być tak rozbudowany i wchodzenie w oceny, które wtedy były rozmaite i są też dzisiaj?

Poseł Anna Sobecka (PiS):

„stabilność państwa” i kropka.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Tak, możemy tak zrobić.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, ale w takim razie ocenne jest też „w trudnych czasach sanacyjnych”.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Wtedy „trudnych” trzeba byłoby się pozbyć.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Jeżeli nie oceniamy od tej strony, to nie oceniamy od tej drugiej. Proszę bardzo – pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Może tak najbardziej oszczędnie: „i z czasem stał się jednym z najważniejszych polityków obozu sanacyjnego koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych”, co chyba jest zgodne z prawdą i nie dotyka ani zwolenników, ani przeciwników sanacji. Tak mi się po prostu wydaje. I nie oceniamy.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

W siódmym akapicie zostałyby: „4 czerwca 1926 r. z inicjatywy marszałka Józefa Piłsudskiego został prezydentem II Rzeczypospolitej Polskiej i z czasem stał się jednym z najważniejszych polityków obozu sanacyjnego koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych”. Bez tego „stał się gwarantem stabilności państwa”?

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Bez „cienia”, bez niczego, tylko po prostu...

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Nie, nie. „Stał się gwarantem stabilności państwa” – to ja jeszcze zastanowiłabym się nad tym, ponieważ po pierwsze – jest to ważna myśl, poza tym Mościcki nie zajmował się wyłącznie sprawą gospodarki. Przypomnę, że on jeździł po Polsce, spotykał się z ludźmi, usynawiał co ósmego dzieciaka, robił różne inicjatywy społeczne dla wspólnoty, umacniające wspólnotę Rzeczypospolitej. Ja bym raczej spróbowała pokusić się tam o takie zdanie, że on godnie symbolizował państwo. Do tej pory o Mościckim mówi się właśnie w tych kategoriach, że to był ten prezydent, który najlepiej wypełniał rolę Prezydenta Rzeczypospolitej.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, czyli byłoby tak: „polityków obozu sanacyjnego koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych, a jednocześnie stał się gwarantem stabilności państwa”. Coś takiego?

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Ale czy to było stabilne państwo? Naprawdę, to nie było takie stabilne państwo.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Na tle innych ówczesnych państw było stabilne.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Niedobrze skończyło.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Niedobrze skończyło, ale inne skończyły jeszcze gorzej.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Nie wiem, proszę państwa. Ja po prostu chciałam uniknąć drażliwych kwestii.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Generalnie unikamy. Po zebraniu uwag i poprawek ten akapit mógłby brzmieć: „4 czerwca 1926 r. z inicjatywy marszałka Józefa Piłsudskiego został prezydentem II Rzeczypospolitej Polskiej i z czasem stał się jednym z najważniejszych polityków obozu sanacyjnego koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych, a jednocześnie stając się gwarantem stabilności państwa”. Myślę o tej „stabilności państwa”...

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Ja bym wyrzuciła „obozu sanacyjnego”. Był prezydentem Polski i był jednym z najważniejszych polskich polityków.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Pani poseł, na Boga, tego już nie można chyba inaczej.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Nie ma w tym nic złego, obóz sanacyjny to przecież nie jest nic złego.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Ale co tam wtedy było?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Wiem, ale...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Chcę jeszcze uzupełnić jedną rzecz, bo ta stabilność państwa i prezydent Rzeczypospolitej jako gwarant stabilności państwa to ma duże znaczenie w kontekście II wojny światowej, dlatego że dzięki konstytucji kwietniowej, która jest tak przez niektórych atakowana, była właśnie możliwość kontynuacji działań legalności państwa i tego, że prezydent Mościcki mógł przekazać władzę następcy i że to państwo było dalej reprezentowane. Miało prezydenta na uchodźstwie i rząd na uchodźstwie, więc choćby z tego powodu...

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Tak, ale ktoś czyta uchwałę i nie zna tak...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, ale to istotna rzecz. Proszę bardzo – pani poseł Mirosława Stachowiak-Różecka.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

To ja spróbuję ze swoją wersją: „4 czerwca (...) z inicjatywy marszałka Józefa Piłsudskiego został prezydentem II Rzeczypospolitej Polskiej i z czasem stał się jednym z najważniejszych polityków obozu sanacyjnego koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych. Jednocześnie był gwarantem stabilności państwa”.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

A czy to nie jest przeciwstawne, żeby napisać „jednocześnie”? Przepraszam.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Mamy kolejną propozycję. Ja nie oceniałam poprzednich, tak?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Nie, to nie jest przeciwstawienie.

Poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Mamy: „koncentrując się głównie” – to jest jednak wyraźnie powiedziane, że głównie, a jak rozumiem intencje wszystkich przedmówców, to zależy nam, żeby podkreślić, że mimo, że głównie koncentrował się na sprawach gospodarczych, to najważniejsze, że stał na straży godności państwowej. To trzeba spróbować jakoś połączyć.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, zaraz pewnie przejdziemy do głosowania, ale jeszcze pani przewodnicząca Anna Sobecka – proszę bardzo.

Poseł Anna Sobecka (PiS):

Dziękuję bardzo. Ja jeszcze do ostatniego zdania, całości już nie będę czytała. Może tak: „koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych i jako prezydent stał się gwarantem stabilności państwa”. Jednak prezydent jest namiastką państwowości i bez tego chyba nie dałoby się skrócić?

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobry kierunek, jak najbardziej, tylko trzeba jeszcze przeczytać całe zdanie: „4 czerwca 1926 r. z inicjatywy marszałka Józefa Piłsudskiego został prezydentem II Rzeczypospolitej Polskiej i z czasem stał się jednym z najważniejszych polityków obozu sanacyjnego koncentrując się głównie na sprawach gospodarczych, a jednocześnie jako prezydent stając się gwarantem stabilności państwa”. Może być? Dobrze.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tego akapitu wraz z tymi poprawkami i w brzmieniu, które przedstawiłem? Jeszcze Biuro Legislacyjne – proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Chciałam zapytać o ostateczną wersję „marszałka”.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Nie ma „Marszałka”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Raz jest – „marszałek”.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Raz jest – „marszałka Józefa Piłsudskiego”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Ponieważ „marszałek” pojawia się raz, to uważam, że byłoby ładniej, gdyby było wielką literą: „Marszałek”.

Poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Ma być ładnie, czy ma być tak, jak ma być?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

To może „Marszałka Polski” i wtedy prawidłowo będzie wielkimi literami.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze – „z inicjatywy Marszałka Polski”, tak jak proponuje Biuro Legislacyjne. To jest dobry pomysł – „z inicjatywy Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego”, chociaż dokładna nazwa, tytuł to I Marszałka Polski, ale to już zostawmy sobie na kiedy indziej.

Czy jest zgoda? Jest zgoda na przyjęcie w tym brzmieniu akapitu siódmego.

Przechodzimy do akapitu ósmego. Proszę bardzo o uwagi. Pani poseł Joanna Lichočka.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Mam uwagę do pierwszego zdania, które brzmi: „Po wybuchu II wojny światowej opuścił Polskę i został internowany w Rumunii”. Proponuję, żeby to zdanie brzmiało tak: „Po wybuchu II wojny światowej ratując ciągłość państwa polskiego opuścił kraj i został internowany w Rumunii”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Intencje dobre, tylko wydaje mi się, że ważne byłoby podkreślenie nie tego, że ratując kraj opuścił, tylko że przekazał następcy. Nie?

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Nie, są obie rzeczy, ponieważ musiał wyjechać, żeby...

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Wiem, żeby dostać się do niewoli, tak.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

...żeby była ciągłość państwa polskiego.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, rozumiem.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

I przekazał również w tym samym celu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Właśnie, to by należało...

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

Dobrze. W takim razie mam drugi pomysł.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę.

Poseł Joanna Lichočka (PiS):

„Po wybuchu II wojny światowej ratując ciągłość państwa polskiego opuścił kraj, został internowany w Rumunii, a 30 września 1939 r. zrzekł się stanowiska prezydenta”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak, ale chodzi mi o to, żeby nie tyle podkreślać zrzeczenie się, tylko przekazanie, bo on zgodnie z konstytucją kwietniową przekazał urząd prezydenta swojemu następcy. Cho-

dzi o to, żeby to podkreślić, bo to jest ta kwestia stabilności i ciągłości władz państwa polskiego na uchodźstwie. Dobrze?

Posel Joanna Lichočka (PiS):

Czyli „30 września 1939 r. przekazał stanowisko prezydenta swojemu następcy”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak.

Posel Joanna Lichočka (PiS):

Wtedy z tych dwóch zdań robimy jedno wielokrotnie złożone. Przeczytać to jeszcze raz? „Po wybuchu II wojny światowej ratując ciągłość państwa polskiego opuścił kraj, został internowany w Rumunii, a 30 września 1939 r. przekazał stanowisko prezydenta swojemu następcy”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, dziękuję bardzo. A to, że niestety pod naciskiem Francji i generała Sikorskiego tym następcą nie został generał Bolesław Wieniawa-Długoszowski, to też zostawimy na inną okazję.

Posel Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Tacy jesteście dokładni, to napiszcie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

To już w uchwale o Wieniawie. Jak będzie uchwała o Wieniawie, to wtedy. Dobrze. Ciąg dalszy bez zmian, tak? Tylko Biuro Legislacyjne ma uwagę do końcówki tego akapitu.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Mamy uwagę do przecinka po wyrazie „Szwajcarii”, by zastąpić go myślnikiem i wtedy będzie: „Resztę życia spędził w Szwajcarii – kraju, który nadał mu honorowe obywatelstwo”. Dalej – wstawienie „r.” po roku.

Mamy uwagę troszkę ważniejszą do nazwy archikatedry św. Jana Chrzciciela w Warszawie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Tak. Proszę bardzo.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Mamy tę wersję albo wersję pełną: „Bazyliki Archikatedralnej pw. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Warszawie”, czyli jedną z dwóch.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Wtedy z wielkich liter?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Wtedy wielkimi literami.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – pan poseł wnioskodawca do kwestii „bazyliki archikatedralnej”.

Posel Robert Kołakowski (PiS):

Możemy przyjąć wersję zaproponowaną przez Biuro Legislacyjne. Wtedy na pewno będzie dobrze, bezdyskusyjnie.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Czy są jeszcze jakieś inne uwagi do tego akapitu?

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tylko zapytam: pierwszą wersję czy drugą? Do tekstu, który mamy obecnie, możemy po prostu dodać „Jana Chrzciciela” bądź zmienić całą nazwę na nazwę oficjalną.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem, że pan poseł wnioskodawca przychyła się do zmiany na pełną, dokładną nazwę.

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Może wystarczy „bazyliki archikatedralnej św. Jana Chrzciciela w Warszawie”, by nie wydłużać uchwały, która i tak już jest długa. I tak wiadomo, o którą bazylikę chodzi.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, jak jest taka wola. Widzę, że wszyscy są zadowoleni z tego skrócenia. Dziękuję bardzo.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia przedostatniego akapitu wraz z poprawką pani poseł Joanny Lichockiej i poprawką Biura Legislacyjnego? Nie ma, czyli akapit został przyjęty.

Przechodzimy do akapitu ostatniego, przy czym przypominam, że musimy jeszcze podjąć decyzję co do słowa „prezydent” używanego tutaj wielokrotnie. Najpierw kwestia ostatniego akapitu. Proszę bardzo – czy są uwagi? Proszę bardzo – Biuro Legislacyjne.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Mamy jedną drobną uwagę, aby dodać wyraz „jego” po wyrazie „oraz”: „oraz jego wybitny dorobek naukowy”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo – pani poseł Joanna Lichocka.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Ja mam swoją ulubioną uwagę w tego typu uchwałach dotyczących polskiej inteligencji i tych, którzy realizowali jej etos, żebyśmy to zauważyli i podkreślili. Dlatego proponowałabym do tego zdania po „czci Jego pamięć” dodać „i oddaje hołd jednemu z najwybitniejszych reprezentantów polskiej inteligencji”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze. Czy są jeszcze jakieś inne uwagi? Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Nie „reprezentantów”, może „przedstawicieli polskiej inteligencji”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę jeszcze raz przytoczyć brzmienie całego akapitu.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

„Doceniając zasługi Prezydenta Ignacego Mościckiego dla Polski oraz wybitny dorobek naukowy, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej czci Jego pamięć i oddaje hołd jednemu z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej inteligencji”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Myślę, że tak, że tak może być.

Legislator Tomasz Czech:

Jeszcze nasza uwaga: „oraz jego wybitny dorobek naukowy”?

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Nie, bez „jego”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

„Jego” pojawia się raz, a nie dwa razy. Dobrze. Biuro Legislacyjne proponowało, żeby wprowadzić.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

Nie, przy „wybitny dorobek naukowy” nie wprowadzajmy „jego”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Proszę bardzo jeszcze raz, bo w całości będzie brzmiało trochę inaczej.

Poseł Joanna Lichocka (PiS):

„Doceniając zasługi Prezydenta Ignacego Mościckiego dla Polski oraz wybitny dorobek naukowy, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej czci Jego pamięć i oddaje hołd jednemu z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej inteligencji”.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Dobrze, słusznie, bo jednak to „jego” pojawia się pod koniec i przed „Jego pamięć”. Z tego względu musimy chyba zrezygnować z tej poprawki Biura Legislacyjnego.

Czy jest zgoda na przyjęcie akapitu ostatniego wraz z poprawką pani poseł Joanny Lichockiej? Jest zgoda, dobrze.

Teraz wróćmy do sprawy „prezydenta”. W tytule „Prezydent” jest wielką literą. Później wielokrotnie pojawia się w tekście. Wydaje mi się, że byłoby rozsądne, żeby za każdym razem słowo „Prezydent” było wielką literą. Próba porządkowania, kiedy ma być wielką, kiedy małą, może być zawodna. Może jeszcze opinia Biura Legislacyjnego.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Tak jak mówię, językoznawcy zawsze są za tym, żeby pisać małą literą, chyba że jest to pełny tytuł albo nazwa. Jeżeli państwo decydujecie o tym, że będzie wielką, to nie będzie problemu.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Rozumiem, dziękuję. Proponuję, żeby jednak wielką, by było konsekwentnie. Jeżeli jest zgoda, to dziękuję bardzo.

Rozpatrzyliśmy cały projekt uchwały. W związku z tym poddaję pod głosowanie wniosek o rekomendowanie Sejmowi uchwalenia projektu uchwały z druku nr 1953 wraz z przyjętymi poprawkami. Oczywiście chodzi o uchwałę w 150. rocznicę urodzin Prezydenta Ignacego Mościckiego. Kto jest za? (13) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Projekt został przyjęty jednogłośnie. Dziękuję bardzo.

Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Czy są propozycje? Jest wskazanie pana posła Jacka Świata na pana posła wnioskodawcę – pana posła Roberta Kołakowskiego. Czy są inne kandydatury? Nie ma. Czy pan poseł zgadza się? Rozumiem, że pan poseł wyraża zgodę?

Poseł Robert Kołakowski (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Piotr Babinetz (PiS):

Czy jest zgoda Komisji, aby pan poseł Robert Kołakowski był sprawozdawcą Komisji w tej sprawie? Jest. Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisja wybrała sprawozdawcę pana posła Roberta Kołakowskiego. Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Dziękuję państwu bardzo.